گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۵۳۶۴۲۳
سه شنبه ۱۹ آبان ۱۴۰۵ ۲۲:۴۵

مریم حسینی، مدیرعامل آموزشگاه دپارتمان پادیز

خلاقیت و نوآوری از نخستین زنگ مدرسه؛ مهارت‌آموزی کودکان و نوجوانان را جدی بگیریم

توجه به مهارت‌ها و استعدادهای فردی کودکان، فاصله گرفتن از آموزش صرفاً کتاب‌محور و استفاده از روش‌های تلفیقی در یادگیری، از موضوعات مهمی است که می‌تواند آینده نظام آموزشی را متحول کند. مریم حسینی، مدیرعامل آموزشگاه دپارتمان پادیز، با تکیه بر تجربه فعالیت آموزشی خود از سال ۱۳۹۳، معتقد است کودکان و نوجوانان امروز به روش‌هایی متناسب با ویژگی‌های نسل دیجیتال نیاز دارند؛ روش‌هایی که در آن‌ها علاقه، خلاقیت و مهارت‌های فردی دانش‌آموزان به اندازه آموزش دروس اهمیت داشته باشد.

به گزارش شبکه خبری مدیران نابغه، مریم حسینی، مدیرعامل آموزشگاه دپارتمان پادیز، در گفت‌وگویی ویژه به تشریح دیدگاه‌ها و تجربیات خود درباره چالش‌های آموزش کودکان و نوجوانان، ضرورت توسعه مهارت‌آموزی، نقش خانواده‌ها در فرآیند تربیت، تجربه‌های آموزشی بین‌المللی، جایگاه هوش مصنوعی در آموزش و ظرفیت رسانه‌ها برای فرهنگ‌سازی در این حوزه پرداخت.

وی با اشاره به فعالیت تخصصی دپارتمان پادیز در زمینه آموزش کودکان و نوجوانان، مهم‌ترین مسئله نظام آموزشی را توجه ناکافی به استعدادها، مهارت‌ها و علایق متفاوت کودکان دانست و معتقد است برای تربیت نسلی خلاق، توانمند و مستقل، باید نگاه آموزشی از چارچوب‌های صرفاً کتاب‌محور فاصله بگیرد و به سمت تجربه‌محوری و مهارت‌آموزی حرکت کند.

ضرورت توجه به مهارت‌های کودکان و نوجوانان از سال‌های نخست تحصیل

مریم حسینی در ابتدای این گفت‌وگو با اشاره به جایگاه مهارت‌آموزی در نظام آموزشی کشور اظهار کرد که یکی از موضوعات مهم و کمتر مورد توجه در جامعه، شناسایی و پرورش مهارت‌های کودکان و نوجوانان است.

وی توضیح داد که در نظام آموزشی، دانش‌آموزان سال‌های زیادی را صرف یادگیری دروس و مطالب کتاب‌های درسی می‌کنند و معمولاً توجه جدی به مهارت‌ها و استعدادهای فردی آن‌ها تا سنین بالاتر و ورود به دوره‌های فنی و حرفه‌ای به تأخیر می‌افتد. در این شرایط، کودکی که از سال‌های نخست تحصیل استعدادهایی مانند نقاشی، خلاقیت، ایده‌پردازی یا توانایی‌های عملی دارد، ممکن است فرصت کافی برای شناسایی و پرورش این توانایی‌ها پیدا نکند.

حسینی معتقد است نمی‌توان تمام دانش‌آموزان را با یک الگوی آموزشی یکسان تربیت کرد. وی برای توضیح این موضوع از مثالی استفاده کرد: تصور کنید کودکان با ویژگی‌ها و استعدادهای متفاوت وارد کلاس اول می‌شوند؛ یکی علاقه‌مند به نقاشی است، دیگری در ریاضی توانایی دارد و فردی دیگر از طریق فعالیت‌های عملی بهتر یاد می‌گیرد. اما اگر نظام آموزشی فقط یک قالب مشخص را بپذیرد، به‌تدریج همه این تفاوت‌ها نادیده گرفته می‌شود و تلاش می‌شود تمام دانش‌آموزان در یک چارچوب واحد قرار بگیرند.

وی افزود که گاهی رفتارهای طبیعی و پرتحرک کودکان نیز به‌درستی شناخته نمی‌شود و به‌جای بررسی علاقه‌ها و نیازهای آن‌ها، برچسب‌هایی به آن‌ها زده می‌شود. در حالی که ممکن است کودک صرفاً به شیوه متفاوتی از یادگیری علاقه داشته باشد.

به گفته وی، کودکی که از ریاضی لذت نمی‌برد، شاید بتواند همان مفاهیم را از طریق نقاشی، آشپزی یا فعالیت‌های عملی بهتر یاد بگیرد. بنابراین لازم است آموزش به‌گونه‌ای طراحی شود که از علاقه کودک برای انتقال مفاهیم درسی استفاده کند.

آموزش تلفیقی؛ پیوند دادن درس‌های مدرسه با علاقه و تجربه عملی

مدیرعامل آموزشگاه دپارتمان پادیز با اشاره به تجربه فعالیت آموزشی خود از سال ۱۳۹۳ بیان کرد که در مجموعه آموزشی تحت مدیریت او، ابتدا علاقه و استعداد هر کودک مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس مسیر یادگیری متناسب با ویژگی‌های او طراحی می‌شود.

وی برای توضیح این روش گفت اگر دانش‌آموزی به نقاشی علاقه داشته باشد اما از ریاضی گریزان باشد، می‌توان از همان علاقه برای آموزش مفاهیم ریاضی استفاده کرد. برای نمونه، با کشیدن نقاشی یک پیتزا می‌توان مفاهیم مرتبط با اندازه‌گیری، تقسیم‌بندی و محاسبات را به کودک آموزش داد. همچنین می‌توان با استفاده از خط‌کش و اندازه‌گیری قد افراد، مفاهیم ریاضی را به شکلی عملی و قابل درک ارائه کرد.

حسینی تأکید کرد که در چنین روشی، کودک بدون آنکه احساس کند صرفاً در حال حفظ کردن مطالب درسی است، مهارت مورد علاقه خود را دنبال می‌کند و هم‌زمان مفاهیم آموزشی را نیز می‌آموزد.

وی با اشاره به تجربه دانش‌آموزان این مجموعه گفت در میان دانش‌آموزان پایه‌های هفتم و هشتم نیز افرادی حضور دارند که کسب‌وکارهای کوچک خود را راه‌اندازی کرده‌اند و از فعالیتشان لذت می‌برند. به اعتقاد وی، زمانی که دانش‌آموز بتواند علاقه و استعداد خود را در مسیر یادگیری به کار بگیرد، انگیزه بیشتری پیدا می‌کند و حتی عملکرد درسی او نیز می‌تواند بهبود یابد.

این مدیر آموزشی همچنین خاطرنشان کرد که اجرای آموزش مهارت‌محور، مسئولیت و دشواری بیشتری برای مربیان و معلمان ایجاد می‌کند. در کلاس‌هایی که فعالیت عملی انجام می‌شود، مربی باید علاوه بر آموزش، مراقب ایمنی کودکان نیز باشد تا در جریان فعالیت‌هایی مانند آشپزی یا کارهای دستی، مشکلی برای آن‌ها پیش نیاید. با این حال، وی معتقد است نتیجه چنین آموزشی می‌تواند بازخورد ارزشمندی برای کودک و خانواده به همراه داشته باشد.

تجربه الگوهای آموزشی فنلاند و ضرورت استفاده از روش‌های تلفیقی

حسینی در ادامه، با اشاره به تجربه‌های آموزشی و دوره‌هایی که در زمینه روش‌های مختلف یادگیری گذرانده است، توضیح داد که پیش از ورود به حوزه آموزش در سال ۱۳۹۳، در بخش‌های اجرایی شرکت‌های مختلف فعالیت داشته و تجربه‌هایی در زمینه مدیریت فروش و روابط عمومی کسب کرده است.

وی گفت پس از ورود به محیط مدرسه، متوجه تفاوت اساسی این حوزه با فعالیت‌های اجرایی پیشین خود شد؛ زیرا در آموزش، موضوع اصلی کار با انسان و به‌ویژه کودکانی است که برای شناخت نیازها و هدایت مسیر یادگیری آن‌ها، دانش و آمادگی بیشتری لازم است.

به همین دلیل، در سال‌های فعالیت خود دوره‌های آموزشی مختلفی را در ایران و خارج از کشور دنبال کرده و با الگوهایی مانند سیستم آموزشی فنلاند، روش‌های آموزشی انگلستان، مونته‌سوری و پداگوژی آشنا شده است.

وی با تأکید بر اهمیت استفاده از تجربه کشورهای دیگر بیان کرد که نمی‌توان یک روش آموزشی را بدون توجه به شرایط فرهنگی و اجتماعی کشور، به‌صورت کامل و جداگانه در یک آموزشگاه اجرا کرد.

به اعتقاد وی، زمانی که کودک در محیط آموزشی با یک شیوه تربیتی مواجه می‌شود اما در خانواده و جامعه شرایط متفاوتی را تجربه می‌کند، ممکن است میان این محیط‌ها تناقض ایجاد شود. به همین دلیل، بهتر است مراکز آموزشی به‌جای اصرار بر یک روش واحد، از رویکردهای تلفیقی استفاده کنند و متناسب با نیازهای کودکان، روش‌های مختلف را در کنار یکدیگر به کار بگیرند.

حسینی همچنین به حساسیت برخی خانواده‌ها نسبت به عنوان و رویکرد آموزشی مراکز اشاره کرد و گفت گاهی والدین صرفاً بر اساس نام یک متد یا رویکرد درباره انتخاب آموزشگاه تصمیم می‌گیرند. وی معتقد است بهتر است این حساسیت‌ها کاهش پیدا کند و خانواده‌ها به‌جای تمرکز صرف بر عنوان روش آموزشی، کیفیت واقعی آموزش و میزان تناسب آن با نیازهای کودک را در نظر بگیرند.

ضرورت تقویت آموزش مربیان و تغییر نگاه به مهدکودک‌ها

مدیرعامل آموزشگاه دپارتمان پادیز در بخش دیگری از صحبت‌های خود به وضعیت آموزش در مهدکودک‌ها اشاره کرد و گفت این حوزه نیازمند بررسی، تحقیق و برنامه‌ریزی اصولی بیشتری است.

وی معتقد است در برخی مراکز، فعالیت مهدکودک بیشتر به نگهداری از کودکان محدود شده و مهارت‌آموزی به جای آنکه بخشی از برنامه اصلی باشد، به‌صورت کلاس‌های جداگانه و با دریافت هزینه اضافی ارائه می‌شود.

حسینی این موضوع را یکی از موانع دسترسی کودکان به آموزش مهارت‌ها دانست و توضیح داد که وقتی خانواده برای حضور کودک در مهدکودک هزینه پرداخت می‌کند، بهتر است آموزش مهارت‌های کاربردی نیز در برنامه اصلی مجموعه قرار داشته باشد؛ نه اینکه برای هر فعالیت آموزشی هزینه جداگانه‌ای مطالبه شود.

وی افزود که افزایش هزینه‌ها ممکن است باعث شود برخی خانواده‌ها از ثبت‌نام فرزندان خود در کلاس‌های مهارتی صرف‌نظر کنند و در نتیجه، کودکان فرصت کمتری برای پرورش استعدادهایشان داشته باشند.

به گفته وی، برای اصلاح این وضعیت باید از آموزش مدیران مراکز، مربیان مهدکودک و تسهیلگران شروع کرد. مربیان باید تشویق شوند دانش و توانایی‌های خود را به‌طور کامل در اختیار کودکان قرار دهند و از آموزش دادن آنچه می‌دانند دریغ نکنند.

حسینی با اشاره به تجربه نظام آموزشی فنلاند در زمینه مهارت‌آموزی، بر اهمیت فراهم کردن فرصت یادگیری گسترده برای کودکان تأکید کرد و گفت آموزش نباید به انتقال حداقلی اطلاعات محدود شود. مربی نیز باید همواره در مسیر یادگیری و افزایش دانش خود حرکت کند تا بتواند آموزش‌های تازه‌تری در اختیار دانش‌آموزان قرار دهد.

وی در عین حال با اشاره به علاقه شخصی خود به الگوی آموزشی فنلاند، توضیح داد که اجرای کامل چنین الگویی به امکانات و زیرساخت‌های مناسب نیاز دارد. هزینه‌های بالای تأمین تجهیزات و آماده‌سازی فضای آموزشی، یکی از موانع مهم در این مسیر است و مراکز آموزشی برای رسیدن به چنین شرایطی به حمایت و امکانات بیشتری نیاز دارند.

وی همچنین یادآور شد که برخی مراکزی که با الگوهای آموزشی مشابه فنلاند فعالیت می‌کنند، شهریه‌های بالایی دارند و به همین دلیل امکان استفاده از خدمات آن‌ها برای همه خانواده‌ها فراهم نیست.

نقش خانواده در تربیت و آموزش کودکان

حسینی در پاسخ به پرسشی درباره نقش رسانه‌ها در بهبود وضعیت آموزش و پرورش کشور، ابتدا بر ضرورت فرهنگ‌سازی در میان خانواده‌ها تأکید کرد.

وی توضیح داد که یکی از مشکلاتی که در فعالیت روزمره با آن مواجه است، تصور برخی والدین درباره مسئولیت تربیت فرزند است. به گفته وی، گاهی خانواده انتظار دارد پس از سپردن کودک به یک مرکز آموزشی، مسئولیت تربیت او نیز به‌طور کامل بر عهده مربیان قرار بگیرد.

حسینی معتقد است باید این نگاه اصلاح شود و خانواده‌ها بدانند که مسئولیت اصلی تربیت فرزند بر عهده خود آن‌هاست و مراکز آموزشی در کنار خانواده، نقش آموزش و پرورش مهارت‌های کودک را بر عهده دارند.

این مدیر آموزشی همچنین درباره ساختار آموزش و پرورش بیان کرد که لازم است به دو مأموریت اصلی آموزش و تربیت توجه جدی‌تری شود. وی با طرح این موضوع که چرا دانش‌آموزان در طول سال‌های تحصیل چندین درس زبان را می‌گذرانند اما در نهایت ممکن است در هیچ‌کدام به تسلط کافی نرسند، بر ضرورت بازنگری در اولویت‌ها و کیفیت آموزش تأکید کرد.

از نگاه وی، هر بخش از نظام آموزشی باید مأموریت خود را به‌صورت جدی و کامل دنبال کند تا نتیجه آن برای دانش‌آموزان و خانواده‌ها ملموس باشد.

رسانه‌ها؛ ابزار مهم فرهنگ‌سازی و معرفی شیوه‌های نوین تربیتی

حسینی نقش رسانه‌ها را در آگاهی‌بخشی به خانواده‌ها و معرفی روش‌های نوین آموزشی بسیار مهم دانست و گفت تجربه شخصی وی نیز نشان داده است که رسانه می‌تواند در شناخته شدن یک مجموعه آموزشی نقش داشته باشد.

وی توضیح داد که فعالیت آموزشگاه دپارتمان پادیز از سال ۱۳۹۳ تا حد زیادی بر پایه معرفی خانواده‌ها به یکدیگر و اعتماد میان آن‌ها پیش رفته است. به اعتقاد وی، معرفی دهان‌به‌دهان یکی از روش‌های مؤثر در شناخته شدن مراکز آموزشی است؛ با این حال، رسانه‌ها نیز می‌توانند با اطلاع‌رسانی درست، به گسترش فرهنگ مهارت‌آموزی کمک کنند.

وی از خانواده‌ها خواست به جای آنکه فرزندان خود را صرفاً با الگوهای تربیتی نسل‌های گذشته پرورش دهند، تفاوت‌های نسل جدید را در نظر بگیرند.

حسینی با اشاره به اینکه بسیاری از والدین امروز در دهه‌های پنجاه و شصت زندگی خود یا دوران کودکی‌شان را با شرایط متفاوتی گذرانده‌اند، گفت نمی‌توان انتظار داشت کودکان نسل دیجیتال با همان روش‌های گذشته آموزش ببینند و تربیت شوند.

وی البته بر اهمیت کتاب‌خوانی تأکید کرد و گفت منظور، کنار گذاشتن کتاب نیست؛ بلکه باید شیوه ارائه مطالب جذاب‌تر و متناسب با علایق کودکان امروز شود تا آن‌ها با انگیزه بیشتری به سمت یادگیری بروند.

گسترش آموزش آنلاین و دسترسی کودکان مناطق مختلف به مهارت‌آموزی

مدیرعامل آموزشگاه دپارتمان پادیز درباره توسعه فعالیت‌های آموزشی در فضای آنلاین توضیح داد که در ابتدا تصور می‌کرد خدمات این مجموعه باید صرفاً به‌صورت حضوری ارائه شود؛ اما پس از دو تا سه سال فعالیت و بررسی شرایط، به این نتیجه رسید که می‌توان از ظرفیت معلمان برای آموزش آنلاین در شهرهای دیگر نیز استفاده کرد.

وی گفت در حال حاضر آموزش‌های آنلاین این مجموعه به دانش‌آموزانی در مناطق مختلف، از جمله بندرعباس و روستاهای کوچک ارائه می‌شود و تلاش شده است آموزش مهارت‌ها از طریق فضای مجازی نیز در دسترس کودکان قرار بگیرد.

حسینی با اشاره به آموزش زبان انگلیسی به کودکان از طریق بازی بیان کرد که همین رویکرد در بخش آنلاین نیز دنبال می‌شود؛ زیرا معتقد است آموزش زبان نباید صرفاً بر کتاب و حفظ مطالب متکی باشد.

با این حال، وی تفاوت آموزش آنلاین و حضوری را نیز مهم دانست و توضیح داد که حضور فیزیکی معلم و ارتباط مستقیم او با کودکان، ویژگی‌هایی دارد که ممکن است در فضای مجازی به همان شکل قابل تکرار نباشد. به همین دلیل، هر دو شیوه می‌توانند در کنار یکدیگر به گسترش فرصت‌های آموزشی کمک کنند.

هوش مصنوعی؛ فرصتی که نباید از آموزش کودکان حذف شود

حسینی در پاسخ به پرسشی درباره جایگاه هوش مصنوعی در آینده آموزش کشور، بر ضرورت پذیرش این فناوری و آموزش اصولی آن به کودکان تأکید کرد.

وی گفت هوش مصنوعی به‌سرعت در حال گسترش است و نمی‌توان آن را از زندگی نسل جدید جدا کرد. به همین دلیل، آموزشگاه‌ها و نظام آموزش و پرورش باید برای استفاده درست از این فناوری برنامه داشته باشند.

به گفته وی، در آموزشگاه دپارتمان پادیز نیز هوش مصنوعی در چارچوب آموزشی و متناسب با اصول مورد نظر مجموعه به کودکان آموزش داده می‌شود؛ زیرا نمی‌توان انتظار داشت کودکان در دنیای امروز هیچ مواجهه‌ای با این فناوری نداشته باشند.

حسینی در عین حال به نگرانی برخی خانواده‌ها درباره هوش مصنوعی اشاره کرد و گفت گاهی نام این فناوری برای والدین با ترس و نگرانی همراه است. این مسئله نشان می‌دهد که پیش از هر چیز باید فرهنگ استفاده درست از فناوری‌های جدید در خانواده‌ها تقویت شود.

وی معتقد است رسانه‌ها می‌توانند در این زمینه نقش مهمی داشته باشند و با تولید محتوای مناسب، کاربردهای مفید هوش مصنوعی را به خانواده‌ها معرفی کنند تا والدین به جای نگرانی صرف، با آگاهی بیشتری درباره استفاده فرزندانشان از این ابزارها تصمیم بگیرند.

ضرورت تولید محتوای آموزشی جذاب و الگوهای مناسب برای کودکان

این فعال حوزه آموزش کودک و نوجوان در ادامه به اهمیت تولید محتوای فرهنگی و آموزشی متناسب با نیازهای نسل جدید اشاره کرد و گفت کودکان برای یادگیری و الگوبرداری به شخصیت‌ها و الگوهای جذاب نیاز دارند.

وی با اشاره به تجربه خود در زمینه فعالیت‌های مرتبط با محتوای کمیک و بررسی نمونه‌های مختلف، معتقد است در تولید محتوای کودک و نوجوان باید به خلق شخصیت‌هایی توجه شود که بتوانند مفاهیم آموزشی و مهارت‌های کاربردی را به شکلی جذاب منتقل کنند.

به گفته وی، وجود شخصیت‌های داستانی و قهرمانان متناسب با فرهنگ جامعه می‌تواند به کودکان کمک کند تا از طریق داستان و بازی با موضوعاتی مانند فناوری و هوش مصنوعی آشنا شوند. چنین محتوایی همچنین می‌تواند نگرانی خانواده‌ها را کاهش دهد و زمینه پذیرش روش‌های جدید یادگیری را فراهم کند.

حسینی تأکید کرد که رسانه‌ها می‌توانند با تولید برنامه‌ها و محتوای هدفمند، آموزش را از حالت مستقیم و خشک خارج کنند و مفاهیم مهم را در قالب‌هایی جذاب‌تر در اختیار کودکان قرار دهند.

آموزش والدین پیش از فرزندآوری؛ ضرورتی برای آینده جامعه

حسینی یکی دیگر از موضوعات مهم در حوزه تربیت کودک را آموزش والدین دانست و گفت لازم است خانواده‌ها پیش از ورود به مرحله فرزندپروری، با اصول و مسئولیت‌های این مسیر آشنا شوند.

وی با طرح این پرسش که چرا برای برخی مراحل مهم زندگی دوره‌های آموزشی برگزار می‌شود، اما آموزش فراگیر و اصولی برای والدین پیش از فرزندآوری کمتر مورد توجه قرار گرفته است، بر ضرورت طراحی دوره‌های آگاهی‌بخش در این زمینه تأکید کرد.

به اعتقاد وی، فرزندپروری موضوعی نیست که بتوان آن را بدون دانش و آمادگی کافی به شیوه سنتی پیش برد. والدین باید درباره نیازهای نسل جدید، شیوه‌های ارتباط با کودکان، تأثیر فناوری و روش‌های تربیتی مناسب اطلاعات کافی داشته باشند.

حسینی رسانه‌ها را یکی از مهم‌ترین بسترها برای گسترش چنین آموزش‌هایی دانست و گفت تولید برنامه‌های آموزشی، دوره‌های رایگان و محتوای کاربردی می‌تواند به خانواده‌ها کمک کند تا با آگاهی بیشتری مسئولیت تربیت فرزندان خود را بر عهده بگیرند.

فرهنگ‌سازی عمومی و مسئولیت اجتماعی رسانه‌ها

مدیرعامل آموزشگاه دپارتمان پادیز در بخش پایانی گفت‌وگو، با اشاره به ضرورت فرهنگ‌سازی در موضوعات اجتماعی، نمونه‌ای از اهمیت اطلاع‌رسانی عمومی را مطرح کرد.

وی گفت مدتی پیش درباره نحوه برخورد مردم با خودروهای امدادی و ضرورت باز کردن مسیر برای عبور آمبولانس، موضوعی ذهنش را درگیر کرده بود. از نگاه وی، باید با تولید محتوای آموزشی و اطلاع‌رسانی مستمر، به مردم یادآوری شود که هنگام مشاهده خودروهای امدادی، مسیر را برای انجام مأموریت آن‌ها باز کنند و از دنبال کردن یا تجمع در اطراف آن‌ها خودداری کنند.

حسینی توضیح داد که در این زمینه نیز پیشنهادهایی برای تولید محتوای رسانه‌ای مطرح کرده است؛ زیرا معتقد است تکرار پیام‌های آموزشی می‌تواند به شکل‌گیری رفتارهای درست اجتماعی کمک کند.

وی در جمع‌بندی دیدگاه خود، بر ضرورت هماهنگی بیشتر میان ظرفیت‌های رسانه‌ای و استفاده هدفمند از شبکه‌های اجتماعی تأکید کرد و گفت اگر فعالیت‌های رسانه‌ای در قالب برنامه‌ای منسجم و با محتوای متناسب با نیاز جامعه دنبال شود، می‌تواند در آموزش خانواده‌ها، ارتقای فرهنگ عمومی و پرورش نسل آینده تأثیرگذار باشد.

به باور وی، آینده آموزش کودکان و نوجوانان به تغییر نگاه خانواده‌ها، توانمندسازی مربیان، استفاده از روش‌های تلفیقی، توجه به مهارت‌های فردی و پذیرش فناوری‌های جدید وابسته است. مسیری که در آن، کودک تنها دریافت‌کننده مطالب کتاب‌های درسی نیست، بلکه فرصت دارد استعدادهای خود

را بشناسد، تجربه کند، بیاموزد و برای ساختن آینده‌ای مستقل و خلاق آماده شود.